

כל שעה פרק שני פסחים

כה.

עין משפט
נר מצוה

א מ"י פ"ד מהלכות
מאכלות אסורות ה' י'
יא טו"ע שם:
לא ג מ"י פ"ה מהל'
כלאים ה' י' טו"ע
י"ד ס' רלו טו"ע:
לב ג מ"י שם ה' כג
טו"ע שם סעיף ו':
לג ד מ"י פ"ה מהלכות
יבדיל טו"ע ה' י'
סמג עפ"ן ה טו"ע י"ד
ס' קנה סעיף ג (רב אלפס
כאן ובע"ז פ"ד ד שול:).

תורה אור השלם

1. לא תזרע פרמך
בְּלֵאִים פֶּן תִּקְדַּשׁ
הַמְּלָאָה הַזֹּרַע אֲשֶׁר
תִּזְרַע וּתְבוֹאָת הַכֶּרֶם:
דברים כב ט
2. וְאֵהְיָתָ אַתָּה אֱלֹהֶיךָ
בְּכָל לְבָבְךָ וּבְכָל נַפְשְׁךָ
וּבְכָל מְאֹדְךָ: דברים ו ה

רבינו חננאל

[illegible]

מִהָּאֶרְצָה שֶׁבֶן לֹא הִיְתָה לָהּ שְׁעַת הַבּוֹשֶׁר. הַקָּסָה רִיבֵּיז נִילָף מַעֲרֵלָה שֶׁהִיָּתָה לָהּ שְׁעַת הַבּוֹשֶׁר כְּגוֹן נִטְל עֵנָף מֵחֵילִין שֶׁל הַיֵּמָר שֶׁלֹּא נִגְמְרוּ פִּירוֹמֵיו וְהִרְכִּיזוּ אוֹ נִטְעוּ וְאוֹמְרִים רִיבֵּיז דִּלִּינוּ אוֹסֵר אֲלֵא מֵה שֶׁגִּדַּל אֲחֵר שֶׁהִרְכִּיזוּ אוֹ נִטְעוּ וְהָיָה לֹא שְׁעַת הַבּוֹשֶׁר וְהַעֲנָף עֲלָמּוֹ אִינוּ נֹאסֵר אֲלֵא מִפְּנֵי הַתְּעוּבֹת שֶׁהָיוּ הָאִסּוּר וְהַיֵּמָר וְכֵן הִיָּה יָכוֹל לְהַגְדִּיל אוֹתוֹ הָעֵנָף מִמֶּה שֶׁגִּדַּל אֲחֵר כֵּן הִיָּה מוֹתֵר וְכֵן כֻּלָּי הַכֶּרֶם אִי לֹא הִיָּה עֵיקְרוֹ נֹאסֵר אוֹ מַעֲבִיר עֲזִיץ נִקּוֹץ חֲשׂוֹב לֹא הִיָּה לוֹ שְׁעַת הַבּוֹשֶׁר שֶׁהָאִסּוּר הַגִּדּוֹל אֲחֵרִי כֵן לֹא הִיָּה לוֹ מַעוּלָּס שְׁעַת הַבּוֹשֶׁר: **מִהָּאֶרְצָה** חֲחֻמִּין בִּפְסָח שֶׁבֶן עֲנוּשׁ בִּרְתָּ. וּמִשּׁוֹר הַנֶּסְקָל לֹא מֵאִי לִנְיִמֵּר יוֹכִיט* דְּמֵה לְעַרְלָה וְלִשּׁוֹר הַנֶּסְקָל שֶׁכֵּן לֹא הִיָּה לָהּ שְׁעַת הַבּוֹשֶׁר לֹאכִילָה: ¹

כִּלְאֵי הַכֶּרֶם יוֹבִיחוּ. צַדִּיק כֵּל הַכֶּסֶד
(חולין קטו:) פִּרְקָא וַיִּמְאֵל
עֲרֵלָה מְרִיכָה וּמַשְׁנֵי וַנְרָאָה לְרִי"ז דְּהוּא
מֵינִי לְמִילָךְ צִמָּה מֵמִינוּ מַמְלָאֵי הַכֶּרֶם
לְחֻדְוִיכִי דְמָה כִּלְאֵי הַכֶּרֶם שֶׁן
נַעֲבָדָה צו עֲבִירָה וְאִסּוּרָה דְּכִלְיָה
וּבִהֲגָלָה אֶף אֵיזֵי אֲזֵיזֵי צִמָּה
וְכו' אֵלֶּה מִיֵּאֵל לֵינִי לְמִילָךְ מַמְלָה הֵי
בְקִ"ו דְּלֵאִילִים טַפִּי: **מָה לְכִלְאֵי**
הַכֶּרֶם שֶׁן לֹאִיקִים עֲלֵיו שְׂאֵל בְּדֶרֶךְ
בּו'. תִּימָה לְרַשְׁצִ"ל הִיא גּוֹפֵא מִילָךְ
צִמָּה מֵמִינוּ מַמְלָאֵי הַכֶּרֶם שִׁילְקוֹ עַל
צִמָּה צִמָּה שֶׁלֹּא כְּדֶרֶךְ הַנֶּגֶף וְאוֹמֵר
רִי"ז דְּלִיכָא לְמִילָךְ דְּלִיכָא לְמִינֵי דְשׁוֹר
הַנֶּסְקָל וְחֻמֶּן שֶׁעֶבֶר עֲלֵיו צִלָּל יִרְאֶה
יֹרִיחַ שֶׁנַּעֲבָד צו עֲבִירָה וְאִסּוּר
דְּכִלְיָה וְאִינוּ אִסּוּר אֵלֶּה כְּדֶרֶךְ
הַנֶּגֶף דְּלִיכָא כְּמִיד צִלָּל:

עיקרון נאסרין: אומר ר"י שגם הגזעונים והקש שגדל ממנו נאסר כדאמרין לקמן (ד' סו:):

מגור שהסיון בקליפ' ערלה או בקשין של כלאי הכרס חדש יתן וקשה לר"י דכפרק האשם שגבלי (מחזות דף פ. וסס) גבי מוציא הוצאות על נכסי אשתו וכו' מפרש רב יהודה אפי' לא אכל אלא חצילי וזמורות רב יהודה לטעמיה דלמור אכלה ערלה וכלאים שביעית הוי חזקה פ"י א"ע פ"ג שבכל חלו אין יכול לטבול רב' הע"ס שהפירות אסורין אלמא עדי כלאים

שָׂרוּ וְאוֹמַר רִ"ת דִּהְיֵם מִיָּדִי בְּזוֹתָן עֲשִׂים שֶׁהָיוּ קוֹדֵם וְרִיעַת כְּלָאִים וְקוֹדֵם שֶׁהוֹסִיף מֵאֵלֶּים¹ אֲבָל אוֹתָן שֶׁגִּדְּלִין אַחֲרֵי כֵן אֲסוּרִין מֵאַחֵר שֶׁהוֹסִיף מֵאֵלֶּים:

הוֹאִיל וְהִיתָה יוֹ שַׁעַת הַבּוֹשֵׁר קוֹדֵם הַשְּׂרֵשָׁה. וְהָא דִּלְמַמְרִין בְּפִ"ק דִּמְנַחֵם (דף ו. וסס) גְּזִי טְרִיפָה דְּכֻלָּאִים לֹא הִיָּה לֵהֵם שַׁעַת הַבּוֹשֵׁר הֵם קָאִי עַל מַסְקָה יִשְׂרָאֵל וּמַסְקָה לֹא הִיָּה לוֹ לְעוֹלָם שַׁעַת הַבּוֹשֵׁר²:

חֲרִיץ מַעְצֵי אֲשִׁירָה. נראה לר"י דמייירי כגון שאין יכול להתרפה משאר עניים אלא בזה כגון על ידי שדים או שום דבר אחר משום דלחי למיטעי בזה ע"י וּבְזֵי בֶן דמא בע"י פרק שמי (דף מ: ושם) שנשכו נחש וצא יעקב איש כפר כנניא לרפאותו ולא הניחו ר' ישמעאל משום דאפיקורסות^א משכא ומפרש בירושלמי בפ' שמנה שרשים שהיה רואה לנחוש לו בשם זריא אצל בע"י תחזושת שרי כדאמר^ב התם (דף כח.) דר' אבהו רמא ליה יעקב אפיקורסא^א סמא אפיקורסא^ב

יְדוּלִינִי: הַזֶּה. הָרָשׁוֹן: וְזֶה מַעֲיָקְרוֹ. בָּכָרָה הַשְּׂרָשָׁה לְכַתֵּב
מֵחָ בְּכֹהֵל דָּמִי: זֶרֶעוֹ וְכֹהֵל. קוֹדֵם לָכֵן הוֹסִיף אֵין לֹא הוֹסִיף לֹא
כָּל מְאֹדָּךְ. יֵאמֹר הַחֲזִיב מַשְׁנִיחַ וְדִיּוֹ וּמִפְרָשׁ לִפִּי שְׁפָעִים
ךָ יוֹתֵר מִן הַחֲזִיב עֲלֶיךָ וְהַמִּתְרַפֵּא בְּעֵי אֲשִׁירָה נִרְאֶה כְּמוֹדָהּ זֶה:
וּשְׂפִימוֹת

וערלה לא היטה לה שעת הכושר. שהפרי הזה חנט באיסור וגומר באיסור מאמר בצרר בחלב שיש לו שעת הכושר קודם שיתן בחלב: **לכלאי הכרם ויניחו.** ובשחיטת חולין^(א) פריך ונימא ערלה תוריה וחזר הדין והתם מתוך לה בכל הבשר ולקמן פריך ונימא מה לכלאי הכרם

שכן לא היתה להם שעת הכושר:
אִתָּא אִתָּא. דכלאי הכרם חלוקין
 להחמייר משאר אִסורין ליפרוך האי:
 ו**אִבִּי**. אמר לך היכי ניפרוך היכי
 נגסימיה למילתיה דלא ינילך צער
 בתכלו מיניה וינאח תאמר בצער צהל
 כו' אטו צער צהל אכילה כמיצה
 ציה התם נמי לוקין עליו אפי' שלא
 בדרך הנאחה: **מנצילה**. ונצילה
 אכילה כמיצה ציה. נצילה לאו דוקא
 קאמר דהא מטריפה גמרינן לה. ויש
 מפרשים דמשום דהאי טריפה דקרא
 אִיירי צהר וצבצר המדולדל זה
 ושחטה כדלמרינן צזהמה המקשה
 לילד (חולין עג): קרי ליה נצילה דדמי
 לנצילה דלא מיסתרו בשחיטה ואין
 גררה לי דטריפה נמי לא מיסתריא
 בשחיטה ואי משום דלא מיטמיא
 בהך נמי לא מיטמא: ואידך. אביי
 אמר לך להכי לא כתיב אכילה בגופו
 ללמדך שלוקין כו' הלכך לא מצי פרוך
 תאמר בצער צהל כו' וליפרוך

שעת הכושר קודר
שמעיה⁶ המעביר עצי
מאתים אסור הוסיף;
רבא תרי קראי כתיבי
המלאה הא כיצד ז'ז'
ז'רוע ובא הוסיף אין ל'
א"ר יוחנן בכל מתרפ'
היכי דמי אי נימא דא'
אשירה נמי ואי דל'
איסורין שבתורה נמי'
ואפי' הכי עצי אשירה
אומר אם נאמר² בכלל
מאודך ואם נאמר בכלל
נפשך אלא לומר לך
עליו מממונו חבב נא
אדם שמומו חבב
בכל מאודך כי אתא
יבכל מתרפאין⁷ חווי

חשבי ליה וברי הוא כאליו זה לבד וזה לבד וכן כלאים כ"ו שלא נאשר
הרי הן כמותיכן כבדא ועוד כי אמר לעיל חמך בפסח יוביח מיצעי
לילה למימר שהיתה לו שעת הכושר משנקרא חמך בפסח והא ליתא
ועוד מדמותיך רב שמעיה הוסיף אין לא הוסיף לא מכלל דליכא מאן
הסליק ארעמיה משעת זריעה אלא הוא סלקא דעמיה תוספת אין
עיקר לא ולשון עיקרן משמע כדפרישית דללישנא בתרא הכי הוא
לילה למימר זאת אומרת כלאי הכרס בהשרשה נאסרו: **המעציר**
עליין נקוב בדרס. וזרעים בתבוס שבוך רמחו הוסיף האנחה בדרס
ומאחיה אחד מן המאמתי שיש בו עשוי שמתחלה היו בו קיצי
שעוירים בתוספת זו ועכשיו יש בו מאמתי אסורין לפי שאין ביה
הראשון כדי לבטל התוספת האסור שהערלה וכלאים אין בטלין
אלא במאמתי של היתר לבד האיסור לא הוסיף מאמתי אלא פחות
כל שהוא מותר דיש בו כדי להעלות באחד ומאמתי ובספרי יליף
לילה מתרומה שעולה באחד ומאה וכלאים שכלל את אסוריו
ששאסורין בהנאה כפל את עשייתן. ודוקא נקט נקוב דיוקן מקרקע
דרך איר: **לא הוסיף לא**. אלמא אין הזריעה נאסרת: **מליאה**.
הזרע משמע שאף הזריעה נאסרת מיהו קודם השרשה כמאן ד
דכתיב מלאה: **כלל מתרפאין**. אפילו באסורי הנאה: **נמה נאמ**
שזה חביב ופעמים שזה חביב לכן הזכירו שיהיה לומר אהוב את זה

(א) חולין קטז. כלל"ז פ"ו
 מ"ח, (ב) [המללה וכתיב
 הזרע וכן איתא בחולין
 קיו. וכו"כ בפירש"י דהכא],
 (ג) ברכות סא: יומא פב.
 סנהדרין עזג, (ד) [ע"י
 תוס' סוטה י: ד"ה נוח],
 (ה) [דף קטז,] (ו) [קרח
 יח כט], (ז) כס"א: דמיתות,
 (ח) כס"א: ישו, ט) כס"א:
 מינאה,

הגהות הב"ח

(א) גמ' ואם יש אדם
שממונו חציב:

גליון הש"ס

ברש"י זאת אומרת.
משום דאבתי לאו
בשר בחלב. ע"י מנחות
קא: נרש"י ד"ה הואיל
וצתוספו' סס ד"ה פגול:

לְעִזֵּי רֵשׁ"י

מלוי"י [מלוי"י ד]. קדחת.

מוסף רש"י

[illegible]

מוסף תוספות

א. שהיתה לו שעת הכושר ואסור בהנאה ואו לא מצי למיפוך שכן ענוש כרת הוא שור הנסקל לא ענוש כרת. מו' י"ב.
דלאחר שנחנ הוא אסור וקורס שנחנ נמי שהיה חי היה מחוסר שחיטה. ס"ז.
ד. ואין זה דוחק שהפירות הוסיפו מאתם להעצים דאורחא דמילתא הוי גדולות דמורות כבר הוי גדולות

ומן החרצן אף מעשי נסכים. ^ומס' מנחות ו. כי לפעמים יש כח ביד שרים להטעות ביד לטרדם, אבל בשאינו תולה תועלת בהם ויותר מאחרים אלא שאמר לו הבא לי מים או עצים מותר להביא אף מעבודת כוכבים. ^זמס' ע"ז כ :

(א) דברי רבינו הוא כפי' הי"מ שהובא ברש"י כאן ד"ה זאת אומרת ואולי דרש"י כיון בזה על דברי הר"ח ו"ל אלו.